

DELVIDÉK

Arcképfestés és kiadóhivatal: Zombor, Csikás
Benő u. 3. Tel.: szerk. & Kiadóhivatal 207. éjfel
422. nyomda 213.

Felolós szerkesztő:
MUHI JÁNOS

Előfizetés egy óra: 5.20 P., negyedévre
15.— P. Levélcím: Zombor, postafiók
102, csekksz. 74.050.

Délerdélyben a magyar és német csapatok visszaverték a Szovjet valamennyi támadását

A német légi erők román pályaudvarokat és repülőtereket támadtak nagy eredménnyel. Nyugaton az erőteljes német felvonulás következtében megszilárdult ellenállás jellemzi a helyzetet.

Németország minden erejét szembeállítja az ellenséggel, hogy diadalmasan megvédje a német életet

— írja a német sajtó — Berlin: Quebecben nagyszabású szemfényvesztésre készülnek — A Szovjet ürgyvet keres Finnország teljes megszállására Lengyelországnak is hadat üzen Moszkva?

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy magyar és német csapatok szeptember 12-én Délerdélyben erős szovjet támadásokat vettek vissza. A betörési helyeket gyors ellenintézkedésekkel elrekesztették és az ellenségnek súlyos veszteségeket okoztak. Számos szovjet páncélost megsemmisítettek.

Német csatarepülőgépek kedden heves támadást intéztek a karánsebesi román pályaudvarok valamint a repülőter ellen. Már az első támadó hullámok is súlyos károkat okoztak a pályaudvari berendezésekben. A repülőtereken nagy rombolások következtek. Gyors német csatarepülőgépek megtámadták a Temesvár—Lugos—Szászváros vasutvonal valamennyi fontos pályaudvari berendezését és 16 mozdonyt elpusztítottak.

Délerdélyben a magyar és német csapatok új arcvonalat építenek ki és berendezkednek a tartós védelemre

Berlin, szeptember 13.

Az Interinf. jelenti, hogy a keleti hadszíntér magyar szakaszán Erdély keleti és déli része ellen tovább folyik a szovjet csapatok támadása, amelyeket Délerdélyben a románok is támogatnak. Az Erdős Kárpátok nyulványain fegnap nagy páncélos csatára került a sor, amely német győzelemmel végződött.

Az arcvonal déli szakaszán a magyar és német csapatok új elhárító arcvonalat építettek ki és tartós védelemre rendezkedtek be.

A bolsevisták Szanok és Krosznó között nagy erőket vontak össze és támadásuk iránya itt a magyar határ felé mutat. Az ellenség ezen a szakaszon hét hadosztályt és nagy lovaskötélékeket vonultatott fel, amelyekkel szemben a német csapatok eredményes harcokat vívnak. A magyar csapatok valamennyi arcvonal

nalszakaszon kiváló teljesítményeket mutathatnak fel.

A Kárpátok hágói ellen intézett valamennyi ellenséges támadás eredménytelenül omlott össze.

A Német Távirati Iroda katonai tudósítója jelenti, hogy a nyugati arcvonalon a súlyos harcok középpontjában Brügge, Gent és Antwerpen állanak. A németek itt megállították az ellenség előretörését. Az Albert csatornán, Hasseltnél a németek szétverték az ellenséges hídfőket. Ezek az eredmények biztos jelei a német védelem megszilárdulásának és eredményei azon német erőfeszítésnek, amellyel a hadvezetés meg akarja állítani a határai felé előretörő ellenséget. A német hadsereg összpontosítása erőteljesen folyamatban van azzal a céllal, hogy a teljes német erő vegyen részt a döntő csatában. A háború most vált a német nép számára szent háborúvá s az ellenség csak ezután fogja megérezni Németország tartós erejét.

Aláírják a szovjet-román fegyverszüneti egyezményt

Stockholm, szeptember 13.

A moszkvai rádió jelentése szerint szeptember 12-én Moszkvában a Szovjetunió, Anglia és Amerika képviselői aláírták a fegyverszüneti egyezményt Mihály király román kormányával.

Berlin a quebeci találkozóóról

Berlin, szeptember 13.

A német sajtó nagy terjedelemben foglalkozik a Quebecben folyó Roosevelt—Churchill találkozóval és rámutat azokra a nehézségekre, amelyek

lehetővé tennék az ellenség azon tervének megvalósítását, hogy az európai háborút még 1944-ben befejezze, azután pedig teljes erejével Japán ellen forduljon.

A Deutsche Allgemeine Zeitung szerint Roosevelt és Churchill jól tudják, hogy Németországot a rendelkezésükre álló idő alatt katonailag nem tudják legyőzni. Tehát cselhez folyamadnak. Ilyen helyzetben a Németországhoz intézendő angolszász kiáltványnak tulságosan is wilsoni ize van.

A Völkischer Beobachter rámutat arra, hogy a német nép az ellenséges tervekől azt látja, hogy a szövetségesek katonailag nem tudják legyőzni, tehát kerülő utakat keresnek, hogy Németországot az önvédelmi harc feladására bírják éppen akkor, amikor a helyzet javulóban van. A német nép erre azonnal válaszol, hogy minden erejét latba veti a német nép életének diadalmas megvédése érdekében.

A Német Távirati Iroda katonai munkatársa leszögezi, hogy a Roosevelt—Churchill találkozóra a legnagyobb katonai és politikai feszültség pillanatában került sor. Kétségtelen, hogy a megbeszéléseken fontos szerep jut a csendesóceáni hadszíntérnek, biztos azonban, hogy nem ez a kérdés a főtárgya az eszmecsereinek. A quebeci megbeszélések két főtárgya adva van a pillanatnyi politikai

és katonai helyzet által. A Szovjet balkáni előretörése, amellyel Moszkva közelebb jut a Földközi tenger keleti medencéjéhez, kétségtelenül számos olyan problémát idéz fel, amelyekre Roosevelt és Churchill már most szükségesnek tartják előkészíteni saját közvéleményüket. A másik főtárgy Németország legyőzetésének kérdése. Az a kérdés tehát, hogyan fokozhassák a harcot Németország ellen. Csalódik az ellenség, ha azt hiszi, hogy Németországot akár katonai, akár politikai eszközökkel le tudja győzni.

A cikkíró végül azt írja, hogy Quebecben nagyszabású szemfényvesztő hadjáratra készülnek, hogy Németországot megkíséreljék rábírní harca feladására. Németország totális erejével válaszol minden ellenséges tervre.

A Deutsche Allgemeine Zeitung „Ismerjük vak gyűlöletüket” cím alatt seregszemlét tart azon ellenséges kijelentések felett, amelyek az elmúlt években hangzottak el és amelyek a német nép teljes kiirtásával fenyegetőztek. A lap rámutat arra, hogy a német nép iránti gyűlöletben az angolszászok és a Szovjet egységesek. Fel akarják számolni a németiséget, amely a rend és haladászlopa Európában és amely szembe helyezkedett a szövetségesek imperialista törekvéseivel. Ismerteti a lap azt a moszkvai tervet is, amely szerint Szovjet győzelem esetén 10 millió német ipari szakmunkásnak kellene 10 éven át kényszermunkát teljesítenie a Szovjetunióban, végül pedig rámutat arra, hogy a német nép diadala bizonyosságával folytatja a élet-halál harcot.

Uj kormánybiztost neveztek ki a déli hadműveleti terület élére

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az m. kir. minisztérium dr. Csikás Emil ny. főispánt, a közép tiszai és déli hadműveleti területek kormánybiztosai teendői alól felmentette és egyidejűleg új feladatokkal bízta meg. Dr. Csikás új hatáskörében összekötő lesz az egyes

hadműveleti területi kormánybiztosok között.

A közép tiszai hadműveleti terület kormánybiztosává dr. Molnár Imre csongrádi főispánt, a déli hadműveleti terület kormánybiztosává dr. Horváth Istvánt, Baranya vármegye alispánját nevezték ki.

A Szovjet ürügyet keres Finnország teljes megszállására

Berlin, szeptember 13.

Berlini megítélés szerint a Finnországgal szemben mutatkozó szovjet magatartás arra enged következtetni, hogy a Szovjet teljesen meg akarja szállni Finnországot. Szovjet részről arra törekszik, hogy megakadályozzák annak a feltételnek teljesítését, amellyel a finnek kötelezték magukat arra, hogy a területükön tartózkodó német csapatok szeptember 15-ig elhagyják Finnországot. Mint ismeretes Moszkva kikötötte, hogy ha ez nem történik meg szeptember 15-ig úgy a szovjet katonaság beavatkozik. A szovjet szándékokra rávilágít a bolsevista csapatoknak Közép-finnországban végrehajtott azon kísérlete, hogy megakadályozzák a német csapatok tervszerű elszakadó mozgalmait. A Szovjet ezzel arra törekszik, hogy lehetőleg tegye a finnek számára az előzetes feltételek betartását és ürügyet szerezzen Finnország teljes katonai megszállására.

A svéd sajtó jelentései szerint Helsinkiben mindenki fokozódó nyugtalansággal veti fel a kérdést: mi történik tulajdonképpen Moszkvában? A finn békeküldöttségről csak igen győzően érkeznek hírek és senki sem tudja megmondani, hogy tulajdonképpen mit jelentenek. Politikai körökben azonban továbbra is gyors fejlemények lehetségeivel számolnak. A finn parlament tagjairól, akik hétfőn politikai szempontból jelen-

tétkelen ülést tartottak, elhatározták: lehetőleg teljes számban Helsinkiben maradnak, hogy bármikor azonnal összeülhessenek. Mint a Svenska Dagbladet tudósítója Helsinkéből jelenti, a finn tárgyaló bizottság ugyan korlátlan felhatalmazást kapott, de a parlamentet mindenestre tájékoztatják még a tárgyalások eredményének közzététele előtt.

követeléseit is, amely pedig Lengyelország nagyobbik felére terjedt ki, minden további nélkül elismerték, nem is beszélve arról, hogy ahhoz is hozzájárultak, hogy Moszkva, egy tőle függőségben lévő szovjet kormányt ültessen a maradék lengyel terület nyakára. A Times tudósítójának ez a megnyugtatóra irányuló kísérlete, egész világosan mutatja, hogy Törökországot a szovjet csapatoknak a török határ felé való előrenyomulása a legnagyobb mértékben nyugtalanítja, annyival is inkább, mert a szovjet sajtónak Törökország és kormánya ellen intézett támadásai már csak azt a fáradságot sem veszik maguknak, hogy elpalástolják azt a szándékot, amellyel a szovjet kormány Törökországgal szemben táplált, s amelyeket a Szovjetunió az első adandó alkalommal bizonyára meg is fog valósítani.

Német illetékes helyről közlik tájékoztatásul: Bulgáriából érkezett jelentések szerint a Georgiev-kormány új külügyminisztere Bulgária valamennyi külföldi követét felmentette állásától. — Berlini politikai körök nézete szerint ez az intézkedés teljesen megfelel a szovjet szándékainak, mert ilymódon Bulgáriának nincs többé semmiféle diplomáciai képviselője a külföldön.

Ez oly körülmény, amely fontosság tekintve megkönnyíti Bulgáriának a nem szuverén szovjet köztársaságok rendszerébe való besorozását. Bulgária külső helyzete berlini felfogás szerint hasonló ahhoz, amelybe a vvbalti államok az 1940. évi szovjet megszállás után kerültek.

Kitűnik számos jelből, hogy a szovjet tervek a Balkánon módszeresen valósítják meg.

A szófia kommunista államcsínyről az az értesülés érkezett, hogy Tolbukin tábornok, a 3-ik ukrainai arcvonal főparancsnoka vezette a puccs végrehajtását és ő rendelte el a Bulgária bolsevizálására szükséges politikai és katonai intézkedéseket.

A finn külügyminiszter beszámolt a helyzetről

Stockholm, szept. 13.

A finn képviselőházat szerdára ülésre hívták össze, amelyen Enckel külügyminiszter beszámolt a külpolitikai helyzetről. Hír szerint a külügyminiszter beszámolója érintette a Moszkvában

TURUL

Filmszínház — Tel. 328

KEDD—CSÜTÖRTÖK

SZIVÉSDAL

Főszerepben:

ALICE BABS,
ANNALISA ERICSON,
NILS KHLBERG

Az előadások kezdete hétköznap
1/4 és 1/6 órákor, vasár és ünnep-
nap 1/2, 1/4 és 1/6 órákor.

Pótműsor: magyar és UFA hirdó

Törzskarában vannak Dimitrov megbízottai, míg Dimitrov maga a szovjet kormánykörök tájékoztatása céljából Moszkvában tartózkodik. Tolbukin tábornok a szófia szovjetkövetésigti pontos tervet kapott a belpolitikai intézkedések végrehajtására. Ezek sorában első helyen állt a kormányzótanács és a nemzetgyűlés eltávolítása, valamint a monarchia megszüntetése. A szófia szovjetügypívő összekötő szolgálatot teljesítő Tolbukin tábornok főhadiszállása és az új bolgár kormány között. A szovjetkövetésigti moszkvai biztosokkaerősítették meg, hír szerint ezek egyrésze Dimitrov legközelebbi munkatársai.

Berlini politikai körökben a bulgáriai fejlemények szempontjából jellemzőnek tartják azt a nyilatkozatot, amelyet a szófia új kormány külügyminisztere a „Vartan” című török lapnak tett. E szerint Stainoff külügyminiszter bejelentette, hogy Bulgária köztársasági államformát vesz fel.

Hire jár, hogy a bolgár király és az anyakirályné Törökországon át Szíriába menekült. Ezt a hírt eddig még nem erősítették meg. Gabrovski volt bolgár belügyminiszter és felesége Bulgáriából menekülve Isztambulba érkezett.

Berlini értesülések szerint számos délbulgáriai hadosztály megtagadta az engedelmisséget a Georgiev-kormányának és a Cankov-kormány mellé állott. A Cankov-kormány a bolgár nép összes nacionalista köreit magában foglalja és székhelye Bulgáriában van.

A Szovjet hadat üzen Lengyelországnak is?

Az angol sajtó megítélése szerint Moszkva ugyan úgy bánik el a lengyelekkel, mint Bulgáriával

Genf, szeptember 13.

(Német Távirati Iroda) A World's Telegram c. angol lap európai helyzetképében azt írja, hogy egyáltalán nem lenne meglepő, ha a Szovjetunió épüget járna el Lengyelországgal szemben, mint azt Bulgáriával tette. Ugyanis Moszkva addig nem veheti el Lengyelország felét — amelyre igényt tart — amíg Lengyelország „szövetségese” a Szovjetuniónak. Fennáll tehát az a lehetőség, hogy Moszkva a lengyelekkel szemben ugyanazokat a módszereket alkalmazza, amelyek Bulgáriát a kezére juttatták, ha a lengyel emigráns kor-

mány nem hajlandó elfogadni a Szovjetunió valamennyi feltételét

A svéd sajtó is kezdi felismerni a lengyel kérdés lényegét. A svéd lapok rámutatnak arra, hogy a Szovjet igyekszik „elintézni” a lengyel nép értékes rétegét, még mielőtt teljesen rátenné a kezét az országra, hogy azután minél kevesebb gondja legyen a lengyelekkel. A svéd sajtó szerint Moszkva Lengyelországgal szemben alkalmazott politikája teljesen világos és ugyanilyen világos az a cél is, amelyet a Krenl el akar érni.

Törökország nagy nyugtalansággal figyeli a szovjet csapatok közeledését határai felé

Bulgária polgárháboru előtt

Zürich, szeptember 13.

A Német Távirati Iroda közlése szerint a török sajtó és közvélemény érdeklődésének előterében továbbra is a bolgár helyzet áll. Isztambulban nagy az idegesség. Ankara megőrizte nyugalmát, de a legfeszültebb figyelemmel kíséri a szovjet csapatok balkáni térnyerését.

A Times ankarai tudósítója jelentésében megkísérli, hogy megcáfolja azokat a híreket, miszerint a vörös hadseregnek bolgár területen a török határ közelébe való előretérése Törökországban nagy nyugtalanságot keltett volna. Azt állítja, hogy éppen ellenkezőleg, néhány külföldi megfigyelő szerint Ankara hivatalos politikai körei igen nyugodtan szemlélnek az új helyzetet és utalnak arra, hogy Törökországnak már amúgy is volt közös határa a Kaukázusban, s hogy ennél fogva a vörös hadseregnek a Irák határhoz való érkezése egyáltalán nem ad okot nyugtalanságra. A törökök 1941-ben, amikor a német hadsereg megjelent a törökök határain, szintén nem veszítették el fejüket, ezért annál kevésbé hozza ki őket a sodrából az a tény, hogy egy baráti országnak, amely ráadásul Nagybritannia szövetségese, a hadserege a török határhoz érkezik.

A Times tudósítója a továbbiakban azt írja, hogy a török államférfiak utalnak arra a közös jegyzékre, amelyet 1941 augusztusában az Angolok és a Szovjet közösen intéztek Törökországhoz amelyben garantálták Törökország területi sérthetlenségét és a tengerszorosok status quo-ját.

A Times tudósítója által felsorakoztatott érvek azt a benyomást keltik, hogy azok célja a megnyugtató, de nehezen lehet elképzelni, hogy akár a tudósító akár pedig az általa idézett török körök komolyan hinnének ezen érvek helytállásában. A Szovjet tulteszi magát ígéretein. Erre nagyon sok példa van, s ha a törökök arra hivatkoznak, hogy a Szovjet megígérte, miszerint nem nyúl török területre, akkor ezzel valószínűleg éppen annyira kevés szerencsésük lenne, mint annakidején a balti államoknak. Az az érvelés pedig, hogy Törökország, mint Anglia szövetségese, érinthetetlen a Szovjet számára, a lengyelek esetében sem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, holott a lengyelek éveken át szivós kitérítéssel, de teljes eredménytelenséggel szegyezték ezt szembe a Szovjet követeléseivel, míg maguk az angolok Moszkva terület-

Bomba robbant a svéd miniszterelnök választási beszéde alatt

Stockholm, szept. 13.

(MTI) Hanson svéd miniszterelnök tegnap Északsvédország Skelleftea nevű városában választási programbeszédet mondott. A beszéd végfelé a

folyó fegyverszüneti tárgyalások jelenlegi állását is.

Az Uusi Suomi című finn lap rámutat arra, hogy Finnországban a nagy politikai fordulat belső nyugtalanság nélkül ment végbe.

gyűlés színhelyének közelében nagy robbanás történt. A tetteseknek nyoma vesztett. A svéd rendőrség erőes nyomozást indított az ügyben.

Utolsó üzenet . . .

Kisírtszemű, feketeruhás asszony kopogtatott be korán reggel a szerkesztőségbe.

Remegő kezében ott volt a „Délvidék” tegnapi száma, kihajtva a Tábori Pósta rovatunknál.

Egy zöldszínű kis tábori lap után érdeklődött a síró asszony, amelyen Franck János honvédbajtárs üzenete szeretne nek, hogy sokszor gondol rájuk és jól érzi magát . . .

Közben azonban érkezett egy másik üzenet is.

Ezt már nem a szerkesztőség kapta, hanem a feketeruhás szomorú asszony. Tábori pap írta a fájdalmas hírt hozó levelet: Franck János bajtársunk hősi halált halt a Kárpátok védelmében . . .

Most azért jött, hogy megnézze a zöldszínű lapot. Egész éjjel nem aludt, allig várta a reggelt, hogy eljöhessen. A hősi halál időpontjául augusztus 30-át jelölte meg levelében a tisztelendő ur; ha a hozzánk érkezett tábori lap ennél később íródott: talán mégis valami végzetes névhasználatról, téves értesítésről van szó csupán. S akit úgy szeretett mindenki, akit hozzátartozott: él és hazajön.

Millió éveknek tűnő másodpercek következtek, míg a kis zöldszínű tábori lap előkerült. S akkor rádöbbenünk a visszavonhatatlan bizonyosságra: a lapot ugyancsak augusztus 30-án írták odakintről a hős zombori fiuk.

Az asszony elment, az ajtó halkán becsukódott.

Mi pedig ittmaradtunk a csengő telefonok, légírtadót jelző rádió és kopogó frógépek zúgó zajában. Most vettük csak észre a döbbenet pillanatában mennyire keveset tudtunk mondani annak, aki mindenét elvesztette tegnap.

Pedig úgy szerettünk volna sok jót, simogatni mondani, valami vigasztalót a hős özvegyének bánatára, valami belülről érzett testvéri, hűséges szót.

És csak hallgatni tudtunk, mégis mi, akiknek a szó, a hang, a betű mindennapi kenyerünk. Hallgatni, hogy ne törjük meg a bánatos szív magába néző csendjét.

S akkor, mikor az ajtó becsukódott, mintha kinyílt volna egy ablak, amelyen át messze láttunk, a Kárpátokig.

Délután még csendes volt az erdő. A kis tisztás sarkán éberem figyeltek az őrszemek. Hátrébb pihent a szakasz: volt aki cigarettázott, a másik a puskáját tisztogatta. A zászlós ur belemélyedt a térkép rejtelmeibe, Franck János pedig két másik bajtársával levelet írt a Délvidéknek . . .

Valahol eldördült egy puská. A rengeteg erdő visszhangozta a jelet: — Rladó!

S Franck János letette a tollat és a tábori lapot. Puskát ragadott s rohant a többiekkel a támadó ellenség felé.

Nagy győzelmet hozott a koraesti harc. De Franck Jánost már súlyos sebbel hozták hátra. A zászlós ur rögtön intézkedett: szállítsák be a tábori kórházba.

A katonai mentőgépkocsi elrobogott. Nemsokára már fehérköpenyes katonáorvosok hajoltak a súlyos sebesült felé. Birkóztak a honvédhőst lámadó halállal. Ezúttal erősebb volt a halál.

Mielőtt elérte volna a sebesült katonát, odajött fehér ágyához a tisztelendő ur. Franck János meggyónt, magához vette az Örök Élet kenyerét. S a tisztelendő ur utján elküldte utolsó üzenetét . . .

Vereken új katonákat ástak.

Zomborba egyszerre érkezett meg két üzenet.

Az egyik életről regélt, a másik hősi halál hírt hozta. S gyászhaborult szemek könnyei hirdették, hogy akik közeláltak hozzá, azok szívében továbbra is él a hősi önfeláldozással elért eredmény pedig bizonyítja: a hős nem halt meg hiába.

Az írógépek tovább zakatolnak.

A telefon cseng, a rádió most megint légiveszélyt jelez. S mi a hűség és szeretet hullámhosszán elküldjük egy kis zombori családhoz az utolsó üzenetét:

Franck János honvédbajtárs elhunyt a csillagok felé . . .

Azért halt meg, hogy a nemzet éljen. Mert csak az a nemzet örökéletű, amelynek hősei, a közösségért életet adó fiatalok vannak. (m. cs. j.)

Falcione főispán hivatalos látogatást tett a városházán

Szerdrán délelőtt Falcione Árpád dr., Bács-Bodrog vármegye és Zombor thj. város főispánja hivatalos látogatást tett a zombori városházán.

A tisztviselői kar élén Petheő János dr. polgármester a kisgyűlés termében köszöntötte a főispánt- aki az üdvözlésre keresetlen szavakkal válaszolt.

Ezután a főispán szívélyesen elbeszélgetett az üdvözlésen megjelent városi vezető személyiségekkel és tisztviselőkkel, majd a város téli bur-

gonya- és tüzelőellátásának kérdésében folytatott eszmecserét Petheő dr. polgármesterrel.

Megyei közellátási értekezlet foglalkozott az időszakos közellátási kérdésekkel

Falcione Árpád dr. főispán, aki szabadkai hivatalos utjáról visszatérve, már kora délelőtt hivatalos látogatást tett a városházán, 11 óra körül közellátási értekezletet tartott a megyeházán.

Az értekezleten a vármegye összes közellátási tényezői résztvettek. A tanácskozás során a megyét érintő valamennyi időszakos közellátási kérdés szóba került.

Megszervezi a város közellátási hivatala a burgonyaellátást is

Október közepe felé kezdődik meg a rendszeres burgonya-elosztás — Heti fejadagot állapítanak meg — A tejelosztó kereskedőkre bizzák a burgonya elosztását is

Dr. Bakó Oszkár városi tanácsnok, a város közellátásának vezetője a tej elosztás megszervezése után tervbevette a burgonyaellátás megszervezését is. A terv megvalósítása már annyira előrehaladt, hogy a burgonya-elosztás október közepe felé rendszeresen meg is indul.

A terv szerint az ellátatlanok szá-

mára heti fejadagot állapítanak meg a rendelkezésre álló mennyiségek alapján. A város a Futurától szerzi be a kiosztásra kerülő készleteket. A burgonya kiosztását a fogyasztók között a tejelosztó kereskedők fogják végezni. A burgonyát valamelyik közellátási szelvényre fogják kiadni

Gazdasági épületek emelését és a legelőgazdálkodás kiterjesztését tervezi a város

A parkok nagobbmértű fásítása, Northon-kutak, vízlevezető csatornák létesítése és lecsapolási tervek a gazdasági ügyosztály programjában

A város gazdasági ügyosztálya széleskörű programot dolgozott ki, amelynek megvalósítása a háborús idők dacára is megkezdődhetik s amely nagy mértékben fogja növelni a város gazdasági életének színvonalát. A terv szerint

a város az elkövetkező években 8

bikaistállót építtet a szálláscsoportok központjában.

Erre a célra évenként 60—80.000 pengőt kell beállítani a költségvetésbe. A bikaistállók mellé a kezelők számára lakásokat építenének. A bikaistállók létesítése nagyban hozzájárul majd állatállományunk minőség-

gi színvonalának emeléséhez és a tejhozam fokozásához. Ugyancsak ide tartozik a gazdasági ügyosztály terve a legelőgazdálkodás kiterjesztésére is.

Újabb legelőterületek beállításával és a meglévők feljavításával a takarmányozás terén akar a város segíteni az állattartók legnagyobb gondján.

A legelőgazdálkodás terén történő intézkedések szintén nagyban fogják növelni állatállományunk mennyiségi és minőségi színvonalát.

A gazdasági ügyosztály terve között szerepel a parkok nagobbmértű fásítása is.

Ezzel véglegesen megnyugtatót azokat, akik a városrendezéssel kapcsolatos tervek miatt a fásítás csökkentése miatt aggodalmakat tápláltak. Szerepel még a programban Northon-kutak és újabb vízlevezető csatornák létesítése, továbbá

a város határában lévő árvizes területek árkolással és vízlevezetéssel történő lecsapolása is.

Természetes, hogy ezen tervek megvalósítása több év munkáját igényli, a határozott terv azonban biztosítja annak, hogy a város a fejlődés útján haladjon.

Japán még nem vetette be főerejét, hajóhada pedig érintetlen

Amszterdam, szept. 13.

Az egyik amerikai katonai szakíró jelenti Mac Arthur főhadiszállásáról, hogy Japán nem lehet egykönnyen lerohanni. Japán főerejét még egyáltalán nem vetette harcba, hatalmas hadiflottáját eddig sikerült teljes mértékben megőriznie. A többmillió s. japán hadsereg egyáltalán nem érzi meg az eddig elszenvedett veszteségeket. Végül arra figyelmeztet a katonai szakíró, hogy Japán hatalmas mennyiségű aranyat gyűjtött össze.

A ZENTAI CSATA

(1697 szeptember 11.)

A Magyar Királyság irja:
A tizenhat éves felszabadító háboru vezérének, az alig 34 éves Savoyai Jenő hadvezéri pályájának első fényes állomása a zentai csata volt, amely a török magyarországi hatalmára halálös csapást mért.

Szent István és Szent László pogányverő példái elemi erővel hatottak, amikor a felszabadító háboru első időszakában (1683—1687) Lotharingiai Károly vezetésével a magyar seregekkel együttműködő német haderő visszafoglalta Párkányt, Esztergomot, Visegrádöt, Érsekújvárt, a Dunántúl egy részét, Felső Magyarországot, 1686-ban Buda várát, majd Simononját, Pécsét, Szegedet, Nagyharsányt (a második mohácsi csatában), Eszékét, Péterváradot, a Szerémséget és Szlavóniát, Egert, Baját és Munkácsot. A második időszakban (1688) Bádeni Lajos ögróf Székesfehérvárat, Lippa és Lugos várát, valamint a déli tartományokat vette birtokába. A harmadik időszakra (1689—1699) esik Bádeni Lajos szalánkeméni győzelme és Várad visszafoglalása. Azonban ezek az események nem hoztak döntő eredményt, mert a török hatalom — a német birodalomra féltékeny XIV. Lajos francia »napkirály» beavatkozása folytán — ellentámadást indított.

Az általános hadhelyzet Savoyai Jenő herceg mentette meg, akit a császár az átúti sikereket biztosítani nem képes Frigyes Ágost szász választófejedelem helyére állított. Savoyai első lépése az volt, hogy a Felvidékről és Erdélyből odarendelt seregek megérkezését bevárva, újjászerveződő 1697 szeptember elején körülbelül 40.000 főnyi sereggel (51 zászlóalj, 112 lovasszázad és 69 ágyú) elindult II. Musztafa szultánnak Pancsevánál átkelt és a Tisza jobbpartján Szeged felé haladó mintegy 150.000 főből álló haderejének feltartóztatására. Savoyai hathatósan segítette Deák Pál ezredes fúrge huszárpontyozói, továbbá Pálfy János gróf és Dessewffy István tábornokok magyar csapatai.

A török szeptember 9-én elérte Zentát: a felmentő sereg ezen a napon Szenttamásnál és Obecsénél táborozott. A szultán a Tiszát Zenta alatt hajóhíddal átkötötte, hogy valódi célja Erdély felé vonuljon, és megkezdte serege átszállítását a tulsó partra. Jenő herceg tiszteiben felismerte a török haderőnek Zenta körüli tömörülését és szorosán az ellenség nyomában maradt. Az utóvédharcokban fogságba esett törököktől értesült a szultán tisztai átkelési tervéről. Musztafa egy francia hadmérnök tiszti terve szerint hidat vetetett a folyón, hogy Jenő herceg hadai elől kitérhessen.

Győzelem a túlerőn!...

A császári sereg szeptember 11-én, a délutáni órákban jelent meg Zenta alatt. A Tisza jobbpartján 70.000 főnyi ellenséges erő állott 100 ágyúval, meri a török sereg nagyobbik fele már átkelt a hadihídon. Jenő herceg két, egymásmögötti egyenes arcvonalban rendezte el seregét a török állásoktól délre, a sereg jobbszárnyával a Tiszára támaszkodva. Az átkelt török csapatokat a szultán a jobbparton, a sáncok közt maradtakat pedig Elmas Mohamed nagyvezér irányította.

A török nagyvezér a Stralimberg tábornok nagy parancsnoksága alatt álló császári sereg balszárnya ellen je-

lentékony lovassalakkal támadást indított. Ezt azonban lendületes ellentámadás követte, amelynek során Jenő herceg seregei harapófogószzerűen körülférték az ellenséget, benyomultak a török állásokba, egyben pedig elzárták a hid bejáratát is. A tüzéség által hatásonosan lött janicsárság és tüzéség kétségbeesetten védekezett, azonban az ellenség vonalába behatolt közép- és jobbszárny (Commercy és Heister ve-

„Bécszet Zenta mentette meg”

A zentai győzelem annyira tökre-tette a szultán haderejét, hogy ennek következtében 1699 őszén megkötötték a karlócai békét. Ennek értelmében Hazánk területe a Temesköz kivételével felszabadult a féltől 175 éves urahna alól.

Egész Európa Te Deumokkal és körmenetekkel ünnepelte a zentai győzelmet. Emlékermek és diadaloszlopok hirdették rendkívüli jelentőségét. Az egyik diadaloszlop felirata magyarul így hangzott: »Bécszet Zenta mentette meg». Viszont a zentai Tiszaparton Savoyai

zetésével). — a lovasság a lőről le-szállva — minden oldalról körülférték a törököket. Ekkeseredett közelharcban több mint 20.000 török a sáncok között lelke halálát, 10.000 pedig a Tiszába veszett. A folyó balpartjára áthelyezett és a hidon visszaindulásra parancsolt száhai-hadosztály már semmit sem tehetett a jobbparton maradt egységek megsegítésére. Mintegy 2000 ember üdött csak a szultán után Temesvár felé elmenekülni. Rengeteg hadizsákmány maradt vissza: több mint 80 ágyú, hatalmas mennyiségű lőszer, 15.000 ökör és bivaly, 6000 lova, 7000 ló, igen sok fegyver és tábori felszerelés.

Jenő méltóképpen megfizetett Mohácsért is.

Befejezésül vonjuk le a zentai csata, de általában minden sorsdöntő küzdelem tanulságait. Tisztánlátás a hadvezetésben, az erélyes és gyors intézkedések, helytállás a túlerővel szemben, a katonák reménytelen bátorsága, ügyessége, bajtársi együttműködése, valamint a harc jelentőségének felismerése, azok a hadlerények, amelyek émi akaró nemzetünk dicsőséges hadtörténelmének lapjait ragyogóvá tették a múltban és azzá fogják tenni a jövőben is!

Molnár Zoltán.

Szeptember 18-30-ig tart a kötelező eboltás Zombor bel- és külterületein

Zombor thj. város állategészségügyi hatósága falragaszokon hívta fel a város közönségének figyelmét a szeptember 18—30 napjai közt tartandó kötelező eboltásra.

A hirdemény szövege a következő:

1. Minden három hónapos kort betöltött ebet a tulajdonos köteles az oltásra elővezetni és pedig úgy megfelve (szájkosár), hogy az oltás akadálytalanul és veszélytelenül végrehajtható legyen.
2. Aki az ebét az oltástól elvonja a 241.500-1941. F. M. sz. rendelet 12. §-a A és C pontja szerint 600 pengőig terjedő pénzbüntetéssel büntetettik és ebbe ki lesz írva.
3. Az oltási díj ebebként 2 Pengő 60 fillér, mely az oltáskor fizetendő.
4. Az oltástól esetleg megbetegedett ebeket be kell jelenteni a városi állatorvosnak.
5. A múlt évben oltott kutyák oltási bizonyítványát mindenképpen hozza magával.

Az oltások a következő sorrendben történnek:

A VÁROS KÜLTERÜLETÉN:

1. Szeptember hó 18-án d. e. 7 óra-kor Cservenka III. ker.

A regőcei vasutvonalától a nememillitici országútg közbeeső szállások, tehát: Ráncsevő, Sztrifács, Lalosevics, Bilios, Obzir, Relits stb. szállások a bilicsi csárda előtt.

2. Szeptember hó 18-án d. u. 2 óra-kor Felsőváros H. ker.

A regőcei vasutvonalától a csatájai országútg közbeeső szállások, tehát: Neudics, Radisits, Brandt, Nasztsits, stb. szállások a nemadicsi vasúti megálló előtt.

3. Szeptember hó 19-én d. e. 7 óra-kor a bácsmonostori vasutvonal és a csatájai országútg közti szállások, tehát: Parcsetics, Dorofits, Pintinger, Mihajlovics, Firány, Vajkovits, Jerkovits, Veszelovszki, Zwirschtz, Rasits, Jurá-

novits szállások a bezdáni országútnál a volt Huszeth-féle csárdában.

4. Szeptember hó 19-én d. u. 2 óra-kor H. ker. Felsőváros: Bácsmonostori vasutvonal a ferenccsatornai és apatini országútg közti területől a Sikarai nyári nyaralóban a következő szállások: Fuderer, dr. Tapavica, Jakobsits, Dorofits, Jozsits, Dzsinitz Fábrián, Lukács és Raics szállások.

5. Szeptember hó 20-án d. e. 7 óra-kor V. ker. Szelenecse:

A mosztonga apatini országútg és a Ferenc-csatorna közti szállások, tehát: Lázits, Janyatovits, Kowacsics, Vaiszgerber, Betyin, Jurisits, Svraka, dr. Smidt stb. szállások Büksszállást korcsma előtt.

6. Szeptember hó 21-én reggel 7 óra-kor IV. ker. Bánát és V. ker. Szelenecse:

A Ferenc-csatorna és Mosztonga között lévő szállások, tehát: Zarkovác, Matarics, Cvetkovits, Majszki, dr. Bugarszki, Dusanits, Sigyanszki, Lugumerzski, Csicsováci és Bosnyák, Fernbach szállások a sztapári uti II. csárdánál.

7. Szeptember hó 23-án reggel 7 óra-kor IV. ker. Bánát szállás, obecsei vasutvonal és a Ferenc-csatorna közötti szállások, tehát: Lencsáni, Dzsinitz, Raics, Grigorjevits, Belyánszki, Gertner, Haméder, Radolevits, Matarics, Parcsetics, Bosnyák, Gradina stb. szállások a Gradina állami iskola előtt.

8. Szeptember hó 25-én d. e. 8 óra-kor III. ker. Cservenka:

A nememillitici országútg és a szabadkai vasutvonal közötti szállások, tehát: Szimendits, Krizsán, Sztojacsits, Zirkovits, Polagits stb. szállások a Milicsi állami iskola előtt.

9. Szeptember hó 25-én d. u. 2 óra-kor Cservenka III. ker.:

Az obecsei vasutvonal és a szabadkai vasutvonal közötti rész, tehát: Fern-Zsitsits, Sápónyai szállások a Sápónyai állami iskola előtt.

10. A szállásokról elmaradt kutyák

pótolása: Szeptember hó 30-án délután 2 óra-kor a Lovásártéren.

A VÁROS BELTERÜLETÉN:

11. Szeptember hó 26-án reggel 8 óra-kor a Városi raktárban. Belváros: Széchenyi István krt., Eötvös krt., Deák Ferenc krt., Hitler Adolf krt. közti területek.

12. Szeptember hó 26-án d. u. 2 óra-kor a Városi raktárban. Rákóczi ut, Hunyadi János utca és Goga szállások közti területekről.

13. Szeptember hó 27-én reggel 8 óra-kor a Lovásártéren: a Hunyadi János és Antal utca közti területekről.

14. Szeptember hó 27-én d. u. 2 óra-kor a Lovásártéren: Antal utca, Erzsébet tér és Nagy Lajos utca közti területekről.

15. Szeptember hó 28-án reggel 8 óra-kor a Lovásártéren: Erzsébet tér, Nagy Lajos utca, Deák Ferenc krt., Ady Endre utca és Bercsényi utca közti területekről.

16. Szeptember hó 28-án d. u. 2 óra-kor a Városi raktárban: a Hitler A. krt., Ady Endre utca, Vázóhídi ujházak, Bercsényi ut és a Thököly ut közti területekről.

17. Szeptember hó 29-én d. u. 2 óra-kor a Városi raktárban: a Thököly ut, Szent István ut közti területekről.

18. Szeptember hó 30-án délelőtt 8 óra-kor a Városi raktárban: a Szent István ut, Széchenyi krt., Rákóczi ut közti területekről a Mérő téglagyárnál lévő házak.

19. Pótolás a város belterületéről elmaradtak: Szeptember hó 30-án d. u. 2 óra-kor a Városi raktárban.

Felhívom az összes eb tulajdonosokat hogy minden kutyát oltassanak be, mert az ebek kiirtása mellett a mulasztók ellen a kihágási eljárás is meg fogom indítani.

Tájékoztatóul közlöm, hogy a múlt évi oltások óta veszteség a város területén nem fordult elő, ami kizárólag a védőoltásoknak köszönhető. Az ebek oltásának igazolására minden kutyáról külön-külön oltási bizonyítvány lesz kiállítva melyet meg kell őrizni és az ebadó befizetésekor a városi adóhivatalnál be kell mutatni.

A német kereskedők háborus teljesítménye

Berlinből jelentik: A háborus szolgálati érdemrend lovagkeresztjének dr. Funk birodalmi gazdasági miniszter által dr. Hayler államtitkár részére való adományozásán keresztül kitünt, hogy e megfizetettetés — háborus teljesítmények miatt — a német kereskedőket is megilleti.

Dr. Hayler pár hónappal ezelőtt még az ipari ágazatnak volt vezetője s e tisztségét évekig ellátta. Neki köszönhető, hogy a háboru alatt elsőrendű közszükségleti cikkekkel volt ellátható a lakosság és hogy Németország a háboru alatt külföldi nyersanyagbehozatalra nem szorult. Az ő érdeme a bombázott városok gyors ellátása a tyaggal és közszükségleti cikkekkel. Végül ő szervezte meg a megszállott területek kereskedelmi életét is. Dr. Funk közgazdasági miniszter kifejtette, hogy nem célja az áruelosztást egy központi helyről végeztetni, hiszen a kereskedő teljesítményét hivatalos hely soha el nem érheti. Konyergvárakkal a pékek és húsárúzemekkel a hentesek soha pótolhatók nem lesznek. A német háborus gazdálkodás eredményessége annak tudható be, hogy elejétől kezdve ilyen öntevékeny közgazdasági vezeték be. Még az a nagy érdem is, melyet a kereskedelem a totális háborus bevezetésével szenvedett, sem fogja a kereskedelem élénkítésébe beolvásozni.

Hírek

Ügyeletes gyógyszerár: Arany orosz-lán, Szent Háromság tér.

Eisötétítés ma 20 órá-tól reggel 6 óráig

ELHUNYT VITÉZ BÉKEI KOOS MIKLÓS ALTÁBORNAGY, Budapestről jelentik: Vitéz Békei Koos Miklós altábornagy, a Kormányzó Ur. volt első szárnysége elhunyt.

MINISZTERTANÁCS, Budapestről jelentik: A kormány tagjai szerdán déli-élt 9 órakor vitéz Lakatos Géza miniszterelnök elnöklével minisztertanácsot tartottak, amely időszak kérdésekkel foglalkozott.

Megindult a postai csomagforgalom. Budapestről jelentik: A posta vezérigazgatósága közli, hogy szerdán korlátozott mértékben újból megindult a postai csomagforgalom. Az északkeleti és keleti megyékkel továbbra is szünetel a postai csomagforgalom.

Új burgonyafajákat állapítottak meg. A Belső Bürgonyakereskedelmi Egyesülés a 703100-1944. K. M. sz. rendlet intézkedése alapján szeptember 13-ától Budapest paritásán értékesítésre válogatott nyári rózsaburgonyáért 26.—, Gálbábáért 26.—, őszirózsáért 25.—, Elha és sárga burgonyáért 22.—, Woltmann-ért 20.50, Krügerért 19.50 ipari Elháért 19.50, ipari Woltmannért 19.—, ipari Krügerért 18.— pengőt fizet feladóállomáson vagonba, vagy hajóba rakva. Az átvételt a M. Kir. Növénytermelési Hivatal szokványai szerint eszközli. Fent megállapított árakból Budapest és bera-közlomások közötti távolságnak megfelelően vasuti szállításkor a 15-c kocsi-osztály fuvardija, hajóújarozásnál pedig a tényleges szállítási költség vonatkozik. (MTT)

Hatvanmillió pengőre emelik fel a keresztény kereskedői hitelkeretet. A keresztény kereskedelem fejlesztése és megerősítése érdekében éveken ezelőtt elindított huszmilliópengős keretű hitelkeret — mint azt annakidején megírta — negyvenmillió pengőre emelték fel. Most e keretet is ki akarják bővíteni. Az illetékes tényezők ugyanis helyesléssel fogadták a kereskedelmi és bankkamarak előterjesztését a keret kibővítésére vonatkozóan s a megindult tárgyalások azzal az eredménnyel végződtek, hogy a hitelkeretet hatvanmillió pengőre emelik fel. Sőt arra vonatkozóan is megállapodás történt, hogy ezután keresztény kisiparosokat is részesíthet támogatásban.

Szabadkán újra harangok félrevezérével jelzik a légiriadót. Szabadka város polgármestere hírdetményben hívta fel a közönség figyelmét arra hogy az áramszolgáltatásban beállt zavarok miatt a légiriadót — további intézkedésig — a harangok félrevezérével, annak elhallgatásával pedig rendes harangzússal jelzik. A különleges intézkedés tartama alatt harangok kizárólag ilyen légtálmali jelzőszolgálatra használhatók Szabadkán.

Cseresznyemuseum. Németországban ezernyi cseresznyefajta található, melyek közt kevés a különbség. A harzi Blankenburg közelében hosszabb ideje tartanak egy cseresznyemuseumot, melyben már 250 cseresznye és 65 meggyfajtát gyűjtöttek össze. Rendszerre mutatják itt be az egyes cseresznyefajták iz, érési idő suly és térfogat, betegség, éghajlati ellenállóképeség szerinti. Mérés után minden oldalról lefényképezik őket. A kutatás célja német nemzet cseresznyefajta kitermelése.

Kitünő eredmények a Providentia mérlegében

Kilencmillió fölé emelkedett a kárógazat díjbevétele

A Providentia Biztosító R. T., amely a Magyar Általános Hitelbank érdekeltségében 20 éves működése alatt a középbiztosító vállalatok között első helyre került, szeptember 12-én tartotta XX. évi rendes közgyűlést. Az intézet az 1943. évben valamennyi biztosítási ágban és fajtában növelte díjbevételeit. A kárbiztosítási ágazatban a díjbevétele 9,076.137 pengőre emelkedett. A kárbiztosítási ágazatban legnagyobb forgalom a tűzbiztosítás felén volt, melyben egymagában 3,6 millió pengőt ért el a díjbevétele, majd a szállítmánybiztosítás 3,1 millió pengős díjbevétele következik. A szállítmánybiztosítás terén vezetőhelyet töltte az intézet biztosító vállalatának sorában.

Az életbiztosítási ágazatban a díjbevétele 934.876 pengőt ért el. A legnagyobb emelkedés tehát a kárógazatra esik, de kiváló eredmények tapasztalhatók az életbiztosítási ágazatban is, hogyha figyelembe vesszük, hogy az

előző évben még csak 816.000 pengő volt a díjbevétele.

A vállalat kezelésében álló vagyon 9,511.318 pengőről, több mint kétszeresére, azaz 19,050.000 pengőre emelkedett. Ez a jelentős eredmény bizonyítja azt a fontos tevékenységet, melyet az elmúlt évben végzett. A tisztviselői nyugdíjalapot 100.000 pengővel növelte az elmúlt évben és így annak értéke 539.000 pengőre emelkedett, bizonyosságát a vezetőség szociális megértésének.

Az 1943. üzletévre 191.051 pengő nyereséget mutatott ki az intézet, ami figyelembevétel a középbiztosító vállalatának általános jóvedelmességét, igen számottevő eredmény.

A Providentia Biztosító R. T. a Délvidéken Újvidéken Thököly Imre-u. 24 szám alatt vezérigyműködség városunkban főügynökséget tart fenn és vezető szerepet visz a Délvidéken a biztosítási üzlet minden ágazatában.

Brest védői a végsőkig folytatják a harcot

Berlin, szept. 13.

Az Interim. jelenti, hogy Brest erődövezete ellen szakadatlanul tart az ellenség ekkeseredett támadása. A külső bástyafalakat a nap folyamán 10—15

században támadták nagy ellenséges légi-erők, de a német védők a romok között és a tűz poklában is hősiessé kitaranak és legutóbbi üzenetük így szólt:

— A végsőkig védekezünk.

A horvát sajtó gunyosan utasítja vissza Tito azon felhívását, hogy a horvát hadsereg álljon át a partizánokhoz

Zágráb, szeptember 13.

A horvát lapok gunyoros hangon foglalkoznak Tito azon felhívásával, hogy a horvát hadsereg szeptember 15-ig álljon át a partizánok táborába.

A lapok megjegyzik, hogy a felhívás már csak azért is kudarcra van ítélve, mert ismeretes, hogy Tito elveti az önálló Horvátországot, amelyért viszont a horvát csapatok életüket is hajlandók áldozni.

Meghalt a sziréna zugásától. Sátoraljahegyről jelentik: Kánior Pálné tisztakarádi községi kézbesítő neje, amikor a sárospataki pályaudvaron a vonatról leszállt, lejtőben a szivéhez kapott és a helyszínen meghalt. A vonat érkezésekor szólalt meg ugyanis a sziréna. Az asszony először halotta és az olyan hatással volt rá, hogy megölte gyenge szívét.

Vasuti szerencsétlenség Szeged-alsó központon. Hétfőn délelőtt a Városlánytól Szeged felé induló szegedi gazdasági vasut egyik motorvonata Alsóközpontról állomáson hibás váltóállás következtében téves pályára futott be és a vonatra várakozók közül több embert elgázolt. Koszov János földműves meghalt, két asszony súlyosan, néhány könnyebben megsebesült.

Súlyos gyermekbénulási járvány az Egyesült államokban. Az Egyesült Államokban súlyos gyermekbénulási járvány uralkodik, amely még az 1916. évi is messze felülmulja. Mint a Dagens Nyheter jelenti, eddig 4070 megbetegedés történt. Csupán július első hetében 728 megbetegedés volt. A járvány a legsúlyosabban érinti New York, Kentucky, Észak-Carolina államokat, valamint a nyugati államok középső területét.

Közel kilencvenezer pengőt gyűjtöttek a topolyai járásban a bombakárosultaknak. A topolyai járás községei Topolya, Csantavér, Bácsfeketehogy, Bácsa, Bácskossuthfalva, Pacsér, Kishegy, és Szeghegy lakosai 86.394 pengőt gyűjtöttek a bombakárosultak felmentésére.

Anyja védelmében agyonverte elmebeteg ödöspaját. Makóról jelentik, hogy a szomszédos Járándó-tanyán borzalmas családi dráma történt. A tanyagazda, aki már hosszabb idő óta elmebeteg, feleségére támadt és börtönig kezdte. Az asszony segítségkérésére előfutott 17 éves fia, aki kapát ragadott és ültelni kezdte apját. A vértől elborított ember még ekkor is tovább folytatta feleségét. A fia most már többször teljes erejével a gazda fejére ütött a kapával, úgy, hogy annak koponyája betört. A fia, mikor apját összeesni látta, segítségért szaladt. A szomszédok aztán az apa sebeit bekötötték s a közben magához ért embert ágyba fektették. Másnap reggel a gazdálkodót hatalmas vértöcsa közepén a konyhában holtan találták meg. A nyomozás folyik annak felderítésére, hogy a szomszédok szerint előző nap nem is olyan súlyosan sérült gazdának mi okozta közvetlen halálát.

Bácskészturi hírek. A hadirokkantak egyesülete gondoskodik tagjai téli tüzelőellátásáról. — Kocsis Miklós gazdát az istállóban úgy megrugta ova, hogy jobbkarja eltört. — Az elemi iskolában megkezdődtek a tanítások. Légyeszély miatt egyelőre délután járnak a gyermekek iskolába. — A községben mozzalom indult MOVE szervezet felállítására.

Svédországban beállt az első éjszakai fagy. Stockholmból jelentik: Svédország középső részén a hétötre virradó éjszakán a hőmérséklet fagypontra süllyedt. Stockholm környékén az éjszakai fagy különösen a paradicsomot termesztőkben tett kárt.

A savanyúkáposzta gyógyító hatása. Kevésen ismert, hogy az az okos népi előfel, melyen határozottan egyes hajók megőrzésénél. Így pl. a tengerészek vanderbilts betegsége a skorbut is könnyen elkerülhető, ha megfelelő mennyiségű savanyúkáposzta van a hajón tárolva. Az angol és holland tengerészek előtt ez a tény már régebb óta ismert. Ezt még 1760-ból származó reánkmaradt feljegyzések igazolják. Akkor még nem ismerték a C-vitamin jelentőségét, amelyet a káposzta magyarártékban tartalmaz. A német orvostudomány a fogínygyulladások gyógyításánál is javasolja a savanyúkáposztát. Ugyan is a rágás a foghas valamint a szájszáraz alapos tisztítását vonja maga után. Ezenkívül eme táplálék C-vitamintartalma is nagyon jó hatással van a skorbut megakadályozására.

A modern fegyverek komplikált sebeket ütnek. Erdélyes előadást tartott a háborús sebészetről dr. Guliké Nicolai a jeleni ortopédssebészeti klinika igazgatója. Szerinte régebben könnyebb volt a sebeket gyógyítani, mert a régi fegyverek csak sima sebeket okoztak, míg a modern fegyverek által okozott sebek komplikáltak. A gyulladássos sebeket ma is úgy gyógyítják, mint régen. Az első társas már 1846-ban ismerék. A sebészet eleinte szerzetesek gyakorolták, akikből lassan a borbélyok vették át a működést. Nagy Frigyes alatt már sebésziskolát alapítottak. Híres német sebészek az ő idejében: Semmucker, Bihauer, Thieden. Később Stromeyer, Bergmann, Beer az aetében, Sanerbruch a tökéletes műveletek feltalálója, Lextre a piastrika atya. A német sebészek működésére az első világháborúban jellemző, hogy a sebészek 81 százaléka felegygyült s ezek között a frontszolgálatra ismét alkalmasok. Minden német sebésznek szociális kötelessége a sebesült bajtársak megsegítése.

Tovább folytatódik a kulcsforgó-épitési akció. A földművelésügyi minisztérium ebben az évben folytatja kulcsforgóépitési akcióját kőgazdálkodás szére. Az államsegély útján s a ténylegesen felépített göré úrtartáson után számítva kőbányákban a következő: A) típus mellett, téglafalú, keményfavázzal 14, B) típus mellett, téglafalú, puhafavázzal 12, C) típus mellett, intábon, keményfavázzal pedig 70 pengő.

Eljárás a nyitrai feltűnt zsidók ellen. Nyitra azok ellen a zsidók ellen, akikről minden kétséget kizáró módon meg lehet állapítani, hogy a felelők szolgálatában álltak, ellátást nyújtottak. Mindazokat a zsidókat, akik megszöktek lakásukról, hogy a partizánok kezére járnak, vagy számukra embereket toboroznak, felelősnek tekintik. Ebből a szempontból teljesen közömbös, hogy meg vannak-e keresztelve vagy sem. Ugyanúgy büntösközték vettek mind azok az árjak, akik zsidó menekülteket rejtettek, vagy, azoknak más támogatást nyújtottak, amint ez a nyitrai megyei hivatal hírdetményéből kitér. Nyitra az összes zsidókat biztonságba helyezték.

150 pengő számláért oltották két szövetségi vezetőt. Balázs Pál a topolyai cipészek szövetségének igazgatója egy pár női szendvicset, amelyhez még bort is a megrendelő adott, 150 pengőt kért. A most megtartott tárgyaláson kiderült, hogy az árdrágítást Balázs Mészáros Gyula szövetségi elnökkel egyetértve követte el. A törősség mindkettőjüket 1—1 hónapi fogsárra és 2 évi hivatalvesztésre ítélte. Az ítélet nem jogerős.

Zombor — iskolaváros

Mezőgazdasági ország legegészségesebb iskolatípusa a középfokú gazdasági tanintézet

Mikor leírjuk ezt a címet: egy pillanatra talán arra gondolunk, hátha, mégse mindenki érti, amit modani akarnak vele.

Pedig ugy-e, hallottunk valamit mindnyájan már mindennapi életformánkról szerinti egyszerű parasztokról, akik általános műveltségen túl, egy szakmai műveltség birtokában is mégis, mindig megmaradtak parasztnak? Holandusokról, akik primóriekkel és tulpánhagymáikkal a világot árasztották el? Pár holdon gazdálkodó dán parasztemberekéről, akiknek portáján telen köti össze a villanyvilágításos, higiénikus istálló a világirodalom klaszikusaival zsufolt dolgozószobával?

Igenis, hallottunk parasztokról, akik ha kedvük támadt beültek kisautóikba, hogy fűrésztó napi munkájuk után valahol egy városban meghalassanak egy operettelőadást, vagy megvegyenek egy új könyvet, szórakozzanak és tovább művelődjenek: egyszerre tartva kapcsolatot a maguk mesterségének korszerű igényeivel és az emberi szellem örök szépségeivel.

Csoda volna-e, ha a Dunamedence térségében is megvalósulna a művelt parasztnak országának gondolata? Bizonyára nem volna csoda, ahogy egyebütt se az.

Igy érezte, így gondolta Falcione Sándor zombori földbirtokos is, aki 1941-ben feleségével, Schneiderbauer Elzával közös elhatározásban följánlotta

154,3 kat. holdat kitevő birtokát olyan mezőgazdasági középiskola létesítésére, amely Isten dicsőségére, a magyar hazának jövődjé felvirágzására és boldogulására szolgáljon.

Uj iskolatípus megnyitását tette lehetővé Zomborban ez a nagylelkű adományozás. Végre megnyílhatott a középfokú gazdasági iskola.

A tavaly megnyitott első évfolyam tanulóinak összetétele azt mutatja, hogy ilyen kezdésekre mezőgazdasági tájakon égető szükség van. Zomborból 3, a megyéből 16, Budapestről 3 növendékét kapott az új iskola, amelyek 53 elsőévfolyamos tanulója között Bars, Hont, Csanád, Fejér, Gömör, Hajdu, Heves, Komárom, Nógrád, Pest, Somogy, Tolna, Vas, Veszprém, Zala megyék gazdáltságán kívül még a történelmi ország egyéb területei is képviselve vannak.

Bizonyíték ez a hatalmas fölvevő terület arra is, hogy mezőgazdasági lakosságunkban él a vágy az általános műveltségen kívül a legkorszerűbb gazdálkodás igényeinek megismerésére s messzi tájakról küldik fiataljaikat, hogy a magasabb színvonalú gazdalműveltségnek részesei lehessenek.

De igazolás is ez az összetétel az alapítók nemes szándéka mellett, akik megérezték, hogy ilyen mezőgazdasági középiskola elsősorban ott telepíthető, ahol maga a táj határozza meg az emberi boldoguláshoz vezető életformát.

Uj igényekkel jelentkeznek a gazdálkodás

Tuságosan sokat, egyetlen év tapasztalatai alapján még nem beszélhetünk a legfiatalabb zombori középiskola elért eredményeiről. Tudjuk, hogy az átvett fölszerelés tan gazdasági célcakra részben korszerűtlen volt, szükség volna a szállás épületeinek korszerű átépítésére, szociális igényeknek megfelelő új cselédlakásokra, új magtárra, sertés és tehénistállókra, az állatállomány selejtezésére és törzskönyvezett, nemes fajtaikkal való felújítására és sok minden egyéb, amit Ambrus János igazgató pontról-pontra felsorol az első évi beszámolóban.

Mint hogy pedig nemcsak az a cél, hogy a magyar gazdairodalom általános műveltséget kapjon, amely fölfele minden kaput kaput kinyitson, lefele pedig minden szálal elszakítson, írjuk ide a háboru utáni tervezett elgondo-

lások egyik érdekes és megszívlelendő részletét:

»A cselédlakások építésével kapcsolatban tervbevevettük olyan berendezések létesítését is, melyek cselédeink egészségét, gyermekeik egészségesebb testi és lelki fejlődését biztosítják. Célnk ugyanis, hogy cselédeinkben a derék jelenség és emberibb ember képe tükröződjék. Épp ezért szándékunk a cselédlakások építésével kapcsolatban olvasókori helyiséget is létesíteni ahol a cseléd megtalálja a lehetőséget szellemi kiművelésére, de meglelheti a hasznos és nemes szórakozás lehetőségét is».

Az intézet tehát a mezőgazdasági kultura igényét nem csupán egy vékony mezőgazdasági vezetőrétegre vonatkoztatja, hanem továbbadja a fejlődés és művelődés igényét a szegényparasztság felé is.

A művelt parasztnak országa felé

Természetesen, most nagyon jól esnek, ha arról számolhatnánk be, hogy az intézetbe tavaly beiratkozottak olyan arányban kerültek ki a szegény- országról, mint amilyen arányt ezek képviselnek mezőgazdasági lakosságunk lélekszámában.

Középbirtokos és bérlőcsaládokból 7, a kisbérlők rétegéből 24 fiu látogattak tavaly a középfokú gazdasági tanintézetet. Két fiu köztisztviselő — ugyanakkor kettő-kettő tanár-tanító, közlekedési alkalmazott és katona, három kereskedő, öt iparos, egy értelmiségi, három pedig egyéb társadalmi rétegekből került ide. A mezőgazdasági cselédek rétegét — ha egyáltalán ezt ért-

jük a »mezőgazdasági segedszemélyzet» kategóriájába tart — mindössze két fiu képviseli.

A tavaly beiratkozottak közül a középiskola első négy évfolyamára 1 középiskola gazdasági tanintézetben, 1 mezőgazdasági középiskolában 13 gimnáziumban, 28 pedig polgári iskolában végeztek.

Még egy szempillantást kell vetnünk a nemzetiségi statisztikára is: a növendékek közül 44 magyar, 4 németnek, 3 bunyevácnak, 2 pedig szerbnek vallotta magát, amiből azt a következtetést kell levonnunk, hogy itt élnek nemzetiségeink még idegenkednek ettől az új iskolatípustól, amely pedig legalkal-

masabbnak látszik, hogy Bácska népét is elvezesse a gazdag és művelt parasztnak országa felé.

Annyit beszélünk már kulturfőnökről, vezető hivatásunkról a Dunamedenceben, hogy illik már egyszer befelé nézni, lekiismeretvizsgálatot tartani és megállapítani: a kulturfőnök csupán egy állapot, helyezési rangszám a né-

pek versenyében. Folytonos küzdelemmel, kezdéssel és lelkesedéssel, a folyton jelentkező újabb igények azonnali kielégítésével tartható csak fenn.

Mezőgazdasági ország számára mai színvonalon elengedhetetlen az általános műveltségnek is, a szakműveltségnek is minél szélesebb rétegekre való kiterjesztése.

Enélkül önző, föltételes hivatkozás kulturfőnökről beszélni.

A gazdasági középiskolák igazi kulturát szolgáltatnak, modern igényeket elégítenek ki. Éppen ezért több figyelmet érdemelnek mindenkitől, aki figyelemmel a táj és az ember viszonyára, boldog vidéket és boldog embereket szeretne látni mindeütt a Duna—Tisza táján...

Magyar Csik József

S-P-O-R-T

Sporthirek innen-onnan

A Nemzeti Bajnokság negyedik fordulójában kerül sor a nagy érdeklődéssel várt Kispeszt—Ujvidék találkozóra. Hétfőn kijelölték a bajnoki mérkőzés bíróját, Körösi győri játékvezető személyében.

A Budapest—Vidék atlétikai viadal Budapest 118,5 arányú győzelmével végződött Vidék 85,5 pontarányával szemben. Meglepetést okozott, hogy Lendvai akadályfutásban Szabót, Kis István pedig hármassugrásban Puskást legyőzte.

A vasárnapi 25 kilométeres kerékpáros párosversenyt a Knob—Morvay együttes nyerte.

A Kispeszt csapatának új sérültje van, a változatosság kedvéért most Perjesi kapott rugást a balcombjába.

Csepel azzal védekezik, hogy a »jogszerűtlenül» megittelt 11-es törte le a fűk kedvét s ez nagyban hozzájárult, hogy a Fradi vasárnap győzhetett.

Az Ujvidék—Debrecen mérkőzés elmaradása miatt vizsgálat folyik a Szövetségben. Ha azt állapítanak meg a vizsgálat, hogy a DVSC hibázott, mert nem kérte idejében játékosai részére az utazási engedélyt, a mérkőzés két pontját Ujvidék kapja. Ha pedig vélelenséget állapítanak meg, a mérkőzést szedán vagy csütörtökön lejátszák.

Szerdán délután rendezik a Margitszigeten a MAC meghívásos atlétikai viadalát, amelyen 1.500, 800 és 200 méteres sík-, 400 méteres gátfutó és kalapácsvető számok kerülnek sorra.

A női ötpróba-bajnokságra 37. nevezés érkezett.

A vasárnapi bajnoki mérkőzések közül tudvalevően a NAC—DIMA-VAG mérkőzés is elmaradt. Diósgyőrben eléinte azt hitték, hogy a nagyváradiak autója defektet kapott Mára aztán kiderült, hogy a NAC játékosok el se indulhattak Nagyváradra, mert — ők se kaptak utazási engedélyt.

Mint hogy az utazási engedélyek késedelmes ki-

adása a magyar sport, különösen pedig a vidéki sport érdekeit sérti, illetékes sportkörökben azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a testnevelés országos érdekére tekintettel az ilyen engedélyeket a szakszövetségek központilag fogják megszerezni az idegenben játszó csapatok, vagy sportolók számára.

APRÓHIRDETÉSEK

FÉRFIFODRÁSZ SEGÉDET azonnal felvesz özv. Vidákovits Károlyné Zombor, Trefort utca 3.

BERENDI égetett méz, vagonételeben kapható. Gut Józsefné, Beremend. a-1333

DKW egyhengeres stabil motorok 5-8 lóerőig darálásra, morzsolásra, napraforgócséplésre, vízszivattyúzásra stb. a legalkalmasabb. Raktárról azonnal szállíthatók. Weigand József, Hoffer-Schranz képviseleténél, Zombor, Széchenyi-körút 32 Tel. 146. a-1364

KIFUTÓFIUT azonnakra levesz Ehrlich, faesztergályos, Kossuth Lajos u. 11. a-1369

VIZ MELLETT fekvő 20-30 holdas szállást bérbé vennék. Cím a Kisdobban. a-1371

KERESEK kistham mellé lehetőleg 2 vagy 3 polgárt végzett leányt. Fizetés megállapodás szerint. Cím: Pacsu Károly, gyógyszerész, Apatin. a-1358

ELADOK ÉS VESZEK fehérneműt, kézimunkát, póztófüggőnyt, ruhát. Ugyanott egy ágy és szekrény eladó. Remlinger Aranka Kézimunkaüzlet, Zombor, Flórián utca 5. a-1377

LABORÁNSLÁNYT azonnakra felveszek. Cím: Lehr gyógyszerész, Kossuth Lajos u. 22. a-1378-f

HARMONIKA, új kitaró hangu, 48 basszussal és egy mestercselelő eladó. Szabó, Rókus utca 20. a-1379

FÉRFIFODRÁSZ, idősebb segéd keres meglelő elhelyezkedést. Érdeklődni: Kuncics Miklós, Gárdonyi Géza utca 9. a-1373-f